

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc	Tagozat	Nappali/Levelező	Tanév/félév 2.	2024/2025
---------------	-----	---------	------------------	-------------------	-----------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Pszichológia (általános)
Tanszék	Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék
Képzési program	013 Felsőfokú (bachelor) szintű Tanító képzés
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditek száma: 3 Előadások: 24 óra. Szemináriumok / gyakorlati órák: 12 óra. Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 54 óra.
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. Berghauer-Olasz Emőke PhD docens, Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás-és Intézményvezetés Tanszék berghauer.olasz.emoke@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	A Pszichológia (általános) kurzust komplex integrált oktatási diszciplínának tekintjük, amely a filozófia, társadalomtudomány és természettudományok rendszeréhez kapcsolódik.
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	A Pszichológia (általános) tantárgy a leendő pedagógusok szakmai tevékenységének pszichológiai felkészítését támogatja. A pszichológiai általános ismeretek, a megismerő folyamatok, a személyiség koncepciójával kapcsolatos elméletek segítik a leendő pedagógus kognitív és szakmai orientációjának fejlődését, emellett olyan szakmai kompetenciarendszer kialakításában fejt ki hatását, amely biztosítja a pedagógiai tevékenységek hatékony elvégzését. <i>A tantárgy célja megismertetni a hallgatókkal a psziché működésének törvényszerűségeit, a személyiség rejtelmességét, valamint a megismerési folyamatok mögött megbúvó érdekfeszítő mozzanatokat.</i> <i>A tantárgy feladatai:</i> 1) ismertetni az alapvető pszichológiai elméleteket, a megismerő folyamatok mechanizmusait, szabályszerűségeit; 2) segíteni az általános pszichológiai ismeretek, személyiséggel kapcsolatos koncepciók, képességek és készségek rendszerezését; 3) bemutatni az emberi viselkedés törvényszerűségeit és sajátosságait, különös tekintettel az életkorokhoz kapcsolódó mérföldköveket.

Az oktatási program követelményeinek megfelelően a hallgatóknak tudnia kell:

- a pszichológia főbb ágazatait,
- a pszichológia irányzatainak lényegét;
- a megismerő folyamatok sajátosságait,
- a személyiséggel kapcsolatos nevezetes koncepciókat, a motiváció és szükséglet hierarchia sajátosságait;

képesnek kell lennie:

- felismerni és megfogalmazni a jellegzetes pszichológiai problémákat, pszichológiai-pedagógiai aspektusból elemzeni az iskolai helyzeteket, szituációkat, felidézni az elméleti téziseket;
- értelmezni a személyiség viselkedéssel kapcsolatos elméleteit
- értékelni a pszichológiai ismeretek gyakorlati jelentőségét; szakmai tevékenységekben és az interperszonális interakció megszervezésében alkalmazni a megszerzett ismereteket és készségeket;

Kompetenciák

Integrált kompetencia:

Képesség speciális feladatok és gyakorlati problémák megoldására a pedagógiai oktatás területén, a szakmai tevékenység során vagy a tanulási folyamatban, amely magában foglalja az alapvető elméletek és módszerek alkalmazását az alapfokú oktatásban és pedagógiai munkában, és amelyet bizonytalan feltételek és követelmények jellemeznek.

Általános kompetenciák:

ÁK-4: Képesség csapatmunkára.

ÁK-5: Képesség problémák felismerésére, megfogalmazására és megoldására.

ÁK-7: Képesség társadalmi felelősségteljes és tudatos cselekvésre.

ÁK-8: Képesség etikai megfontolások (motivációk) alapján cselekedni.

ÁK-9: Képesség döntéshozatalra és cselekvésre, a korrupció és a tisztességtelen viselkedés minden formájának elutasítása mellett.

Szakmai (speciális) kompetenciák:

SK-4: Képesség saját érzelmi állapotainak kezelésére, konstruktív és partnerségi együttműködés kialakítására az oktatási folyamat résztvevőivel, az alapfokú oktatásban résztvevők tanulási motivációjának kialakítására és tanulási tevékenységük megszervezésére.

SK-6: Képesség az oktatási folyamat megszervezésére az általános iskolában, figyelembe véve az alsó tagozatos tanulók életkori és egyéni sajátosságait, kritikus gondolkodásuk fejlesztésére és értékorientációik kialakítására.

SK-10: Képesség szakmai-pedagógiai tevékenységre inkluzív környezetben, különböző kategóriájú speciális oktatási igényű gyermekekkel.

SK-12: Képesség információkat, ötleteket, problémákat, megoldásokat és saját tapasztalatokat szakemberek és nem szakemberek számára bemutatni, és érvekkel alátámasztani azokat

az általános iskolai környezetben partnerségi együttműködés alapján.

Tanulási eredmények:

PR-02: Bonyolult szakmai tevékenységek és projektek irányítása az általános iskola környezetében, döntéshozatal és végrehajtás előre nem látható munkai és tanulási környezetekben.

PR-08: Konstruktív és partnerségi együttműködés megszervezése az általános iskola oktatási folyamatának résztvevőivel, a mentális egészség megőrzésének gyakorlatainak alkalmazása és tudatos érzelmi reagálás.

PR-09: Az oktatási folyamat tervezése és megszervezése az általános iskolában, az iskolai és iskolán kívüli tevékenységek és események, különböző szervezési formák és órátípusok alkalmazása a tudományosság elvének és az általános iskola szabályozó dokumentumainak követelményei betartásával.

PR-11: Adatok gyűjtése, értelmezése és alkalmazása az általános oktatás területén, tudományos tevékenységek módszereinek felhasználásával.

PR-13: Oktatási tér megszervezése az univerzális design elveinek betartásával, biztonságos és egészséges környezet kialakítása, oktatási terek megtervezése az általános iskolai tanulókkal közösen, figyelembe véve életkori sajátosságait, érdeklődési körüket és szükségleteiket, a biztonsági, egészségügyi és higiéniai követelmények betartásának biztosítása, valamint pszichológiailag kényelmes oktatási környezet kialakítása.

PR-14: Az alapfokú oktatásban résztvevők egyéni és differenciált fejlesztésének biztosítása, különös tekintettel a speciális oktatási igényű gyermekek lehetőségeire.

PR-15: Megelőző intézkedések végrehajtása az alapfokú oktatásban résztvevők életének, fizikai és mentális egészségének megőrzése érdekében, elsősegélynyújtás szükség esetén, valamint intézkedések tervezése és végrehajtása a zaklatás és az erőszak különböző formái, illetve a diszkrimináció minden formája ellen az általános iskolai tanulók és az oktatási folyamat más résztvevői között.

PR-16: A kommunikáció alapvető technikáinak alkalmazása felnőttekkel, különböző formák és eszközök felhasználása a szülőkkel, kollégákkal, más szakemberekkel való kommunikációhoz az általános iskolai oktatási folyamat támogatása érdekében, a pedagógiai és szakmai fejlődés irányítása egyének és csoportok számára.

PR-17: Az alapvető korrupcióellenes, társadalmi és akadémiai integritás elvek ismerete, amely szükséges a korrupcióval és a tisztességtelen viselkedés megnyilvánulásával szembeni intolerancia kialakításához az oktatásban résztvevők körében, és ezek alkalmazása a szakmai tevékenységben.

Tartalmi modulok:

1. Modul

A PSZICHOLÓGIA TÁRGYA, FELADATA ÉS MÓDSZEREI.

A SZEMÉLYISÉG FOGALMA A PSZICHOLÓGIÁBAN.

NEVEZETES SZEMÉLYISÉGELEMZÉSEK. A MEGISMERÉSI FOLYAMATOK PSZICHOLÓGIÁJA.

	1. A pszichológia fejlődése. Pszichológiai irányzatok, iskolák és fogalmak. 2. A modern pszichológia tárgya és feladata, jelentősége. 3. A személyiség fogalma a pszichológiában. Személyiségelméletek. 4. Érzékelés és észlelés. 5. Figyelem. Emlékezet. 6. Képzelet. 7. Gondolkodás. Gondolkodás, intelligencia és kreativitás. 2. Modul ÉRZELMI-AKARATI TÉNYEZŐK. AZ AKARATI CSELEKVÉS, AZ AKARAT SZEREPE A CSELEKVÉS SZABÁLYOZÁSÁBAN 8. Az érzelem. Érzelmi állapotok és élmények főbb fajtái. 9. Az emberi személyiség érzelmi és érzékszervi szférájának szakmai, életkori, szexuális és kóros jellemzői. 10. Akarati cselekvés. A cselekvés szabályozásának szintjei. A tudatos tevékenység. Az akarat szerepe a cselekvés szabályozásában. 11. A figyelem és a fáradtság pszichológiai értelmezése. 12. Motiváció. A. Maslow szükségletek hierachiájára vonatkozó elmélete.
--	---

A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei

Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai
1. Modul 1. Téma. A pszichológia fejlődése. Pszichológiai irányzatok, iskolák és fogalmak. Gyakorlati munka. Kísérleti terv a pulzusszám változásának vizsgálatára.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; • A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; • Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.
1. Modul 3. Téma. A személyiség fogalma a pszichológiában. Személyiségelméletek. Gyakorlati munka. A saját viselkedés megfigyelése és rögzítése.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; • A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; • Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.
1. Modul	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése;

8. Téma. Az érzelem. Érzelmi állapotok és élmények főbb fajtái. Gyakorlati munka. Az emberi interakciók pszichológiája, a társas interakció szabályainak megfigyelése.		• A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; • Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																																	
		A hallgatók tanulmányi eredményeit a tantárgyból egy moduláris-rangsorolási rendszer alapján értékelik, amely az operatív beszámolás elvén, a tudásszint, a képességek és készségek felhalmozódó értékelési rendszerén alapul; a végső pontszámok bővítésével 100 pontra. Értékelési skála: nemzeti és ECTS. <table><tr><th rowspan="2">Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján</th><th rowspan="2">Osztályzat az ECTS szerint</th><th colspan="2">Osztályzat a nemzeti skála alapján</th></tr><tr><th>vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése</th><th>beszámoló értékelése</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A</td><td>jeles</td><td>5</td><td rowspan="5">megfelelt</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">jó</td><td rowspan="2">4</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-74</td><td>D</td><td rowspan="2">elégséges</td><td rowspan="2">3</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>elégtelen a pótvizsga lehetőségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td></tr></table> A hallgató tantárgyi teljesítményének értékeléséhez (maximum 100 pont) a vizsgán elért pontszámot (maximum 30 pont) hozzáadják a tanulmányi munka során szerzett pontszámhoz (maximum 70 pont): $R_{\text{DUC}} = R_{\text{HP}} + R_{\text{AT}}$. Gyakorlati órákon nyújtott teljesítmény (szóbeli válaszok, oktatói kérdésekre adott válaszok, prezentáció) – 20 pont. Önálló munka – 15 pont. Dolgozat – 25 pont. Szóbeli vizsga – 40 pont. Összesen – 100 pont. A vizsgára azok a hallgatók bocsáthatók, akik részt vettek az előadásokon és gyakorlati órákon, teljesítették a javasolt minimális tanulmányi feladatokat, beszámoltak önálló munkájukról, prezentációt tartottak, és egy félév alatt 60 pontot gyűjtöttek.	Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése	90-100	A	jeles	5	megfelelt	82-89	B	jó	4	75-81	C	64-74	D	elégséges	3	60-63	E	35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével	0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével
Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján																																	
		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése																																
90-100	A	jeles	5	megfelelt																															
82-89	B	jó	4																																
75-81	C																																		
64-74	D	elégséges	3																																
60-63	E																																		
35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével																															
0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével																															

		Fontos előfeltétele a vizsgára bocsátásnak az elmulasztott előadások pótlása. Az ellenőrzés általában egyéni feladatokat írásbeli elvégzésével történik, amelyeket az oktató ellenőriz és értékkel. A hallgatók tanulmányi eredményeinek értékelése során a következő módszereket alkalmazzák: • szóbeli ellenőrzési módszerek: egyéni kikérdezés, frontális kikérdezés, beszélgetés; • írásbeli ellenőrzési módszerek: írásbeli tesztelés, óraterv kidolgozása; • önellenőrzési módszerek: önértékelés, önanalízis.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények	Akadémiai integritás: Minden írásbeli munkát plágiumra ellenőriznek, és csak akkor tekinthetők elfogadhatónak, ha az eredeti szerzői szöveg legalább 80%-os eredetiséget mutat. Az írásbeli dolgozatok másolása tilos. A különböző teljesítmény-ellenőrzések során a mobil eszközök használata csak az oktató engedélyével megengedett. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ A tantárgy szemléltetése az órák folyamán prezentációk (ppt) formájában multimédia kivetítő segítségével valósulnak meg, magyar és ukrán szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználásával. A tantárgy tantárgymódszeri ellátásához felhasználható: – az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata; – szemléltetési anyag (ábrák, táblázatok); – multimédiás anyagok (videók, kisfilmek) – szétosztható anyag; – a tanszék, illetve a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái	
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	Ajánlott irodalom 1. Сергій Максименко. Загальна психологія. 3-є видання. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 272 с. 2. Тетяна Дуткевич. Загальна психологія. Теоретичний курс. Центр учбової літератури. 2021. 388 с. 3. Оксана Сергєєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасєка. Загальна психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 296 с. 4. Оксана Сергєєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасєка. Вікова психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 376 с. 5. Оксана Сергєєнкова, Олеся Столярчук, Олена Коханова, Олена Пасєка. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2021. 168 с. 6. М.Й. Варій: Загальна психологія. Центр учбової літератури, Київ, 2009. 7. Вольнова Л.М. Загальна психологія. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. – 95 с. 8. О. Л. Мачушник. Загальна психологія. Тестові завдання: Навчально-методичний посібник. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2012. – 76 с.	

9. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]: Загальна психологія : навч. посіб. / – К. : Каравела, 2012. – 464 с.
10. В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук Загальна психологія : практикум : навч. посібник. – К. : Каравела, 2011. – 280 с.
11. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та [ін.]: Загальна психологія: хрестоматія : навч. посібник / О – К. : Каравела, 2012. – 640 с.
12. Павелків Р. В. Загальна психологія / Р. В. Павелків. – К. : Кондор, 2009. – 576 с.
13. Т. М. Зелінська, І. М. Михайлова: Практикум із загальної психології : навч. посібник / – К. : Каравела, 2010. – 272 с.
14. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник : навч. посібник / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2012. – 328 с.
15. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2011. – 464 с. – (Альма-матер).
16. Цимбалюк І. М., Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
17. R. L. Atkinson – R. C. Atkinson – E. E. Smith – D. J. Bem – S. Nolen – Hoeksema: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
18. Berghauer – Olasz E. Általános pszichológia. Módszertani segédanyag. Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II (№ 12 від 22 грудня 2021 р.), 64 р.
<https://okt.kmf.uz.ua/ppt/oktat-ppt/>
19. Zimbardo, P.: Pszichológia mindenkinek I-IV. Libri Kiadó, Budapest, 2019.

Digitális segédanyagok

https://studme.com.ua/139411035109/psihologiya/obschaya_psihologiya.htm

Кущенко І. В. Практикум з психології : навч.-метод. матеріали з дисципліни [Електронний ресурс] / І. В. Кущенко. – К. : Навч.-наук. ін-т права та психології НАВС, 2011. – 25 с. – Режим доступу : <http://do.gendocs.ru/docs/index-189098.html>

Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Практикум із загальної психології» (2-3 курсів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ruh.znaimo.com.ua/index-20011.html>

Ставицька С. О. Навчальна програма з дисципліни «Загальна психологія» для слухачів спеціальності – 7.040.101. «Психологія» [Електронний ресурс] / Світлана Олексіївна Ставицька. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2008. – 18 с. – Режим доступу: http://lib.unicyb.kiev.ua/books/.psih.08_stavitska.doc

Туриніна О. Л. Навчальна програма дисципліни «Практикум із загальної психології» (для бакалаврів) [Електронний ресурс]. – К. : МАУП, 2005. – 18 с. – Режим доступу : http://library.iapm.edu.ua/metod/2280-praktuk_zag_ps.pdf